

Øketangen Bryggeforening
Hauketoåsen 17
1266 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Andreas Røed, 32266614

Att. Gunder Homstvedt

Vedtak om tillatelse til mudring i sjø ved Øketangen Bryggeforenings fellesbrygge i Sarpsborg kommune

Fylkesmannen i Oslo og Viken har ferdigbehandlet søknaden fra Øketangen Bryggeforening, og gir tillatelse etter forurensningsloven til mudring i sjø ved Øketangen Bryggeforenings fellesbrygge i Sarpsborg kommune.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Fylkesmannen gir avslag på søknad om dumping av muddermasser på Midtre Sletter i Råde kommune.

Fylkesmannen fatter vedtak om gebyr på kr 33 300,- for behandling av saken.

Vedtaket om tillatelse og gebyrfastsettelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker.

Vi viser til søknad mottatt 6. mars 2019 om tillatelse etter forurensningsloven til mudring og dumping av masser i sjø, og sakens øvrige dokumenter. Det er i tillegg mottatt tilleggsinformasjon om tiltaket den 5. august 2019.

Fylkesmannen behandler saken som rett forurensningsmyndighet for mudring/dumping i sjø.

Søknad

Øketangen Bryggeforening søker om tillatelse etter forurensningsloven til mudring i sjø ved Bauen (gbnr. 1129/3) i Singlefjorden i Sarpsborg kommune, og dumping av muddermassene ved Midtre Sletter i Råde kommune.

Det søkes om tillatelse til å mudre 250–300 m³ innenfor et areal på 200-250 m². Mudringsdybden er 0,5-1,0 m, slik at dybden fra normal vannstand vil være ca. 1,5 m. Massene skal graves ut med gravemaskin på lekter. Det søkes om å få dumpe massene på Midtre Sletter i Råde kommune.

Tiltakshaver skriver i sin søknad at det kan etableres en siltgardin som omslutter utløpet av bukta om nødvendig.

Høring

Fylkesmannen i Oslo og Viken har sendt søknaden om tillatelse til mudring og dumping på høring, jf. forurensningsforskriften § 36-8. Søknaden ble forhåndsvarslet sakens parter (jf. § 36-6), og andre enn sakens parter som vedtaket kan angå (jf. §36-7) i epost eller brev datert 10. september 2019. Søknaden er også lagt ut på Fylkesmannen sine nettsider.

Vi har mottatt høringsuttalelser fra Norsk Maritimt Museum, Råde kommune og Fiskeridirektoratet region Sør. Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsuttalelsene.

Norsk Maritimt Museum

Norsk Maritimt Museum har ingen innvendinger til tiltaket.

Råde kommune

Råde kommune har ingen merknader til søknaden. De nevner at det er avsatt dumpeplass i kommuneplanens arealdel uten at det er gitt noen særskilte føringer knyttet til dette. De forutsetter imidlertid at miljøhensyn ivaretas i størst mulig grad.

Fiskeridirektoratet region Sør

Fiskeridirektoratet region Sør skriver i sin høringsuttalelse at de ser på det som negativt at viktige naturverdier ødelegges eller at miljøgifter slippes ut i miljøet. De nevner at omsøkte tiltak er tenkt gjennomført i et lokalt viktig gruntvannsområde. Grunne bløtbunnsområder utgjør viktige beiteområder for mange arter av fisk og fugl. Bløtbunnsarter er i hovedsak stasjonære og påvirkes av faktorer direkte på de stedene de befinner seg. Inngrep som mudring vil endre produktiviteten og det biologiske mangfoldet i det området som blir berørt varig eller for en kortere periode.

Fiskeridirektoratet skriver videre at det omsøkte tiltaket ikke vil komme i konflikt med fiskeriinteressene i området.

Det er søkt om at massene skal dumpes ved Midtre Sletter mer enn 40 km med båt/lekter. Ut ifra tidligere erfaring har masser måttet blitt dumpet i ikke godkjent posisjon pga. dårlig vær. Fiskeridirektoratet skriver at dette kan medføre store konsekvenser for fiskeriene hvor en eventuell «ukontrollert dumping» blir gjennomført.

Fiskeridirektoratet region Sør vurderer omsøkte mudring som lite ønskelig i forholdet til bløtbunnsområdet og deres betydning sett i en større økologisk sammenheng. Da det i tillegg er søkt om dumping som medfører transport av masser over lang distanse, vil vi fraråde at det gis tillatelse til tiltaket. Eventuelt bør massene deponeres på land eller så må det vurderes om massene kan dumpes ved dumpeplassen ved Haslau i Singlefjorden.

Fiskeridirektoratet skriver at dersom det mot formodning gis tillatelse til mudring av ovennevnte tiltak må tiltaket vurderes mht. størrelse, behov og gjennomføres på en så skånsom måte som mulig, slik at omliggende miljø i så liten grad som mulig påvirkes. Massene må tas på land og deponeres på et godkjent område. Avslutningsvis skriver de at eventuell mudring må foregå i perioden oktober – februar av hensyn til det marine naturmiljøet.

Virksomhetens kommentarer til høringsuttalelsene:

Øketangen Bryggeforening har fått høringsuttalelsene tilsendt for gjennomlesning og har følgende merknader:

Øketangen Bryggeforening skriver i sitt svar på høringsinnspillene at dette er en vedlikeholdsmudring som planlegges foretatt i et område har vært brukt til småbåthavn i mer enn 50 år. Ved å tilbakeføre området ved brygga til et noe større vanddyp mener tiltakshaver at man sikre at bunnsedimentene ikke blir virvlet opp i forbindelse med båtmanøvrering i dagens grunne farvann. De skriver at vedlikeholdsmudringen vil foregå i en liten, adskilt bukt i Bauen som naturlig avgrenser effekten av den marine operasjonen. Ved en kontrollert mudring og bruk av en siltgardin, samt vedlikehold av denne under mudringsprosessen, vil man på en skånsom måte ivareta det økologiske mangfoldet i Bauen.

Tiltakshaver skriver at de har gjort en avtale med Viken Sjøtjeneste AS om å gjennomføre operasjonen hvis tillatelse blir gitt. De skriver videre at Viken sjøtjeneste har omfattende erfaring fra slike operasjoner og vil gjennomføre den på en måte som gjør at miljøhensyn ivaretas i størst mulig grad. Massene transporteres til dumpingstedet i en tett leker og kun dersom været tillater det. Hvis været skulle endre seg under transporten, vil man melde fra til VTS sentralen (Horten), ankre opp i en trygg havn og vente på godt vær. Deponering i sjø vil skje i et område på Midtre Sletter som er godkjent for dette formålet, som er bekreftet av Råde kommune. Tiltakshaver nevner at de og Viken Sjøtjeneste gjerne tar med en representant fra Fylkesmannen slik at man kan følge gjennomføringen av tiltaket.

Tiltakshaver bekrefter Fiskeridirektoratets uttalelse at tiltaket ikke vil komme i konflikt med fiskeriinteressene i området.

Tiltakshaver skriver avslutningsvis at det økologiske mangfoldet i Bauen vil heller bedres enn skades gjennom mudringstiltaket, og håper på en velvillig behandling.

Fylkesmannens vurdering

Generelt

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene etter § 16, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering i forhold til kunnskapsgrunnlaget, «føre-var-prinsippet», samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver.

Det er virkningene av den omsøkte virksomheten på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom virksomheten senere ønsker å flytte virksomheten må det derfor søkes på nytt for den nye lokaliseringen.

Lovgrunnlag og myndighet

Aktuell virksomhet krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven §§ 11, jf. § 16. Fylkesmannen har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for mudring i sjø, jf. rundskriv T-3/12.

Forurensningsforskriften § 22-3 fastsetter et generelt forbud mot mudring og dumping fra skip. Med hjemmel i § 22-6 har Fylkesmannen myndighet til å gi tillatelse til mudring og dumping hvis det søkes om det.

Vurdering av forurensningspotensialet fra anlegget

Mudring fører til oppvirvling av sediment, og kan medføre spredning av forurensede partikler. Det har blitt utført sedimentprøver i tiltaksområdet i to delområder. Prøveresultatene er vurdert i henhold til Miljødirektoratets veileder for *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota* (M-608/2016). Konsentrasjonene av TBT har blitt vurdert etter den forvaltningsbaserte verdien fra veileder for *Klassifisering av miljøkvalitet i fjorder og kystfarvann* (TA-2229-2007). Sedimentanalysene viser at kvaliteten på massene er god (klasse II) til moderat (klasse III). Det er konsentrasjonen av TBT som gjør at sedimentene klassifiseres i tilstandsklasse III.

Ettersom det er snakk om forurensede sedimenter i tiltaksområdet, samt at tiltaket befinner seg i et bløtbunnsområde, har Fylkesmannen stilt krav til at det skal etableres partikkelsperre, samt gjennomføres turbiditetsmålinger ved arbeider knyttet til mudring. Partikkelsperren skal sperre av aktuelle arbeidsområder slik at spredning av partikler fra mudring hindres. Partikkelsperren skal ikke fjernes før alle oppvirvlede masser har sedimentert på bunnen. Anleggsarbeider i sjø skal også gjennomføres mest mulig skånsomt under rolige strøm- og vindforhold for å begrense spredningen av partikler i størst mulig grad. Fylkesmannen har også stilt krav til at det skal gjennomføres turbiditetsovervåking i forbindelse med mudringsarbeidene. Dersom turbiditeten overstiger 10 NTU over referansenivået i 20 minutter må arbeidene stanses til turbiditeten har gått ned under grenseverdien.

Tiltakshaver skriver i sin søknad at de ønsker å dumpe muddermassene på Midtre Sletter i Råde kommune. Fylkesmannen gjør oppmerksom på at det kun kan gis tillatelse til dumping av masser dersom det kan dokumenteres at massene er å anse som ikke forurenset. Med masser som ikke er forurensede, menes det masser som ligger innenfor tilstandsklasse I-II i henhold til Miljødirektoratets veileder for *Grenseverdier klassifisering av vann, sedimenter og biota* (M-608/2016). Massene skal heller ikke på noen måte inneha egenskaper som kan påvirke resipient eller naturmangfold på en negativ måte. Ettersom muddermassene i dette tiltaksområdet er dokumentert å befinne seg i tilstandsklasse III (moderat) anser Fylkesmannen muddermassene som forurenset og tillater derfor ikke dumping av disse massene.

Støy

For utslipp av støy må tiltakshaver etterleve kravene i kapittel 4 (*Retningslinje for begrenning av støy fra bygg- og anleggsvirksomhet*) i *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2016).

Konsekvenser for naturmiljøet

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

I henhold til Miljødirektoratets database Naturbase er det innenfor tiltakets influensområde registrert bløtbunnsområder i strandsonen (BM00072246). Det er i tillegg registrert ålegrassamfunn (BM00057181) i tiltakets influensområde. Begge naturtypene befinner seg i område Hykkelen. Det planlagte tiltaket vil kunne få konsekvenser for det biologiske mangfoldet i området. Søker har foreslått å benytte siltgardin som avbøtende tiltak for å hindre spredning av forurensede sedimenter.

Søknaden og Fylkesmannens behandling av den er basert på eksisterende kunnskap om det biologiske mangfoldet i og rundt tiltaksområdet. Fylkesmannen anser at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til at kravet i naturmangfoldloven § 8 om at beslutningene skal hvile på et best mulig kunnskapsgrunnlag, er oppfylt. Hensynet til føre-var prinsippet i § 9 i naturmangfoldloven vektlegges derfor i mindre grad, men det settes vilkår som et føre-var tiltak. Det er også gjort en vurdering ut fra den samlede belastningen som økosystemet vil bli utsatt for etter § 10. Fylkesmannen anser at fastsatte vilkår vil sikre at naturmangfoldet ikke vil forringes i nevneverdig grad.

Fylkesmannen mener derfor at prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12 er oppfylt.

Vurdering etter vannforskriften

Tiltaket er en del av vannforekomsten Singlefjorden (Vann-Nett ID 0101010301-C). Singlefjorden har moderat økologisk tilstand basert på biologisk klassifiseringsdata. Den kjemiske tilstanden er dårlig, som baseres på konsentrasjonen av industristoffet oktylfenol og metallet kvikksølv. Singlefjorden er i middels grad påvirket av diffus avrenning fra jordbruk og fra punktutslipp fra renseanlegg.

Vannforskriften § 4 sier at *«tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand»*.

Fylkesmannen mener at det på bakgrunn av resipientens størrelse og miljøtilstand, og med forutsetning at mudringen gjennomføres som beskrevet i søknaden, ikke vil foreligge en vesentlig risiko for forringelse av miljøtilstanden i Singlefjorden.

I henhold til § 12 i vannforskriften kan ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i § 4 - § 6 ikke nås eller at tilstanden forringes, dersom dette skyldes; nye endringer i de fysiske egenskapene til en overflatevannforekomst eller endret nivå i en grunnvannforekomst, eller ny bærekraftig aktivitet som medfører forringelse i miljøtilstanden i en vannforekomst fra svært god tilstand til god tilstand.

Fylkesmannen vurderer at tiltaket som omsøkt med fastsatte vilkår ikke vil medføre en varig «forringelse» av vannforekomsten. Fylkesmannen er derfor av den oppfatning at vannforskriften § 12 ikke kommer til anvendelse.

Forhold til plan

Sarpsborg kommune har 5. august 2020 med hjemmel i plan- og bygningsloven gitt dispensasjon fra kystsoneplanens arealformål. Dispensasjonen er gitt på følgende vilkår:

- Siltgardin skal benyttes i tiltaket for å begrense mulige skadevirkninger.
- Tiltaket kan bare iverksettes i tidsrommet mellom 15. september og 1. februar.
- Mudringen og bortfraktingen av massene skal foregå fra sjø. Anleggsveier og andre skader i terreng tillates ikke.

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden og kommet frem til at det kan gis tillatelse til mudring, så fremt arbeidene gjennomføres i tråd med vilkårene i tillatelse. Ettersom muddermassene i tiltaksområdet er i tilstandsklasse III (moderat) anser Fylkesmannen massene som forurenset og tillater derfor ikke dumping av massene. I vår vurdering har vi lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Vedtak om tillatelse

Fylkesmannen gir Øketangen Bryggeforening tillatelse til mudring ved fellesbryggen (gbnr. 1129/3) i Bauen i Singlefjorden i Sarpsborg kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. forurensningsforskriften § 22-6. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i forurensningsloven § 16.

Fylkesmannen har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56. Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Fylkesmannen understreker at tillatelse etter forurensningsloven ikke erstatter nødvendige tillatelser etter annet lovverk.

Vedtak om avslag

Fylkesmannen gir avslag på søknad om tillatelse til dumping av massene på Midtre Sletter i Råde kommune. Hjemmel for avslaget er forurensningsloven § 11 femte ledd.

Ved avgjørelsen om avslag har Fylkesmannen lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr datert 12.08.2019. Vi varslet sats 6 som i 2019 utgjorde kr 32 800,- for behandling av søknaden.

Fylkesmannen vedtar at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 6 kommer til anvendelse i denne saken som i 2020 utgjør kr. 33 300,-. Øketangen Bryggeforening skal betale kr. 33 300,- for Fylkesmannens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstillelse av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Fylkesmannen inngår også.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtakene, herunder plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtakene. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
Seksjonssjef
Klima og miljøvernavdelingen

Andreas Røed
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelse til mudring i sjø ved Øketangen Bryggeforenings fellesbrygge i Sarpsborg kommune